

Camping-kvinnen

– Stavanger 2008 ville bare ha fire campingkvinner, men jeg kommer med fem. Kunstverket er ikke komplett uten «Sirene».

Camping-kvinnene «Flyktingen» (til venstre), «Beskytteren» og «Bruden» i Marit Benthe Norheims atelier.

I det ene hjørnet finner vi en stabel Aalborg White. Det er ikke akkutt, men sement.

VI ER HJEMME HOS Marit Benthe Norheim i Danmark. Hun lager et av de mest spennende kunstinnslaget i hele Stavanger 2008-programmet, ter vi påstå: Fem ulike kvinne-statuer i betong som stikker sine overkropper opp av campingvogner: «Bruden», «Flyktingen», «Camping-Mama», «Beskytteren» og «Sirene».

– Min opprinnelige plan var å lage fem camping-statuer, men så fikk jeg beskjed om at Stavanger 2008 bare hadde råd til fire. Etter hvert lausså jeg imidlertid at den femte, «Sirene» måtte med, og nå lager jeg den likevel. For egen regning, kan du si.

Og fra begynnelsen av mai skal de fem campingvognene rulle rundt i Stavanger og omegn. Like før campingseongen starter.

– Ikke glem at de har innhold. Imi hver vogn, under skjørtet finnes spesialskrevet musikk, bilder og figurer som utdyper den enkelte skulpturen, sier hun.

Og Norheim var i Stavanger i desember for å samle inn lokale bilder til «Bruden» og «Camping-Mama». Dette arbeidet fortsetter i år.

Norheim har jobbet mye sammen med komponisten Geir Johnson, og det er da også han som har skrevet musikken til de fem camping-kvinnene.

En kort geografileksjon: Vi er på gården Stenshede i Mygdal nær Bjergby nordøst for Hjørring i regionen Vendsyssel på nord-Jylland i Danmark. I 11 år har Norheim, og hennes skulptur-mann, Claus Ørntoft, bodd og jobbet her.

DET ER en tidlig, kald morgen i Mygdal. Vi har akkurat lutret oss ut av «Prinsesse Ragnhild» i Hirtshals. Men på Stenshede finner vi raskt varmen. Vi blir gjestfritt møtt med dansk morgenmad, ferske rundstykker, fristende wienerbrød.

«Prinsesse Ragnhild», ja. Ruten Stavanger-Hirtshals ble innstilt fra årsskiftet. Det har ikke Norheim fått med seg.

– Du tuller, sier hun vantro. Jeg skal sende campingvognene med denne ferjen! Hva gjør jeg nå?

En dansk smed har sørget for at campingvognene kan transporteres bak på en bil. Skulpturene rager ca fire meter opp i været, og maksimal fart for vognene er 30 km/t. Norheim ser mørkt på å trekke vognene til Høstholm, videre med ferjen til Egerund og så langs riksvei 44 til Stavanger.

VI KRYSSER tunet på Stenshede og går inn i Norheims atelier. Litt av et syn! En tidligere låve på gården, og nå fylt med fem campingvogner. Fire av dem har halvfærdige skulpturer stikkende opp gjennom taket, bare «Sirene»-vognen er foreløpig ubehandlet.

I det ene hjørnet finner vi en stabel Aalborg White, som ikke er dansk akkutt, men sement.

Skimplast, polyester, isopor, hønsenet

kunst

Sten: Dag Tønsen
Foto: Janne Svær
Nriestad

– Jeg må jobbe figurativt. Jeg fant raskt ut at det abstrakte ikke var noe for meg.

ting, duk av glassfiber, sand, sterkt lim og endelig, betong blir brukt i prosessen fram mot ferdig skulptur.

Marit Benthe Norheim blir inn i en kjelredress og klatrer opp på «Camping-Mama». Nå skal hodet formes.

– Dette er et spennende øyeblikk, og jeg vet ærlig talt ikke om jeg får det til, sier hun oppe fra stilasen.

Men det gjør hun. Og smiler tilfreds nede på låvegulvet en times tid senere.

Låven inneholder mer: 13 betong-engler med hjul, formet over søppelstativer. Inni hver av dem er det montert en liten boks med elektroniske lyder. Englene utgjør et slags kor som har vært på turné sammen med Det Norske Solistkor. De har reist vidt omkring, blant annet London og Oslo.

– Englene har betydning mye for meg, gitt meg mye oppmerksomhet, sier Norheim.

MARIT BENTHE Norheim har ikke bare camping-kvinnene og englekoret på sitt repertoar. Hun har hatt et stort navn i norsk, og senere dansk, kunst siden 1980-tallet. I 2005 ble det utgitt en flott bok i Danmark om kunstneren.

Og hennes kunst er slottet ikke ukjent på våre trakter heller. Installasjonen «Reise» finner du ved Jernbanestasjonen i Sandnes, og skulpturen «Inngang/Utgang» ved Kopervik videregående skole.

Norheims foreløpig siste og mye omtalte kunstverk her hjemme er «Rottejomfruen» i Skien, en skulptur formet slik at barn kan bruke den som tunnelskle.

«Camping-kvinnene er mitt største prosjekt til nå.»

Marit Benthe Norheim former ansiktet til «Camping-mama».

– Det var spesielt kjekt å få dette oppdraget. Foreldrene mine bor i Skien slik at dette jo er min norske hjemby, sier hun.

Men Norheim har også gjort seg bemerket i sitt nærmiljø på nord-Jylland. Vi kjører ut til Sæby på østkysten der kunstnerens sju

meter høye «Fruen fra havet» ruver i havnen. Henrik Ibsen skrev skuespillet med samme navn etter å ha besøkt Sæby i 1883.

Et englekor i betong og med hjul står klart til uttrykk.

Norheim har også stått for restaureringen av dyrepark i betong i Bjergby.

Om kunstneren

Navn: Marit Benthe Norheim.

Født: I 1960 i Bø i Telemark.

Sivilstand: Gift med Claus Ørntoft. To barn, Torje og Sigrid.

Bor: Bjergby ved Hjørring, Danmark.

Utdanning: Royal Academy of Art i London, Reisende kunstakademi og Vestlandets Kunstakademi i Bergen.

Utstillinger: Har stilt ut separat (Brusand 1991, Sandnes 1992) og i grupper i en

rekke land. Har også stått bak 20-30 offentlige utsmykninger. Innkjøpt av bl.a. Samtidsmuseet, Nasjonalgalleriet, Riksgalleriet, Bergen Billedgaller og Godfrey Bradman Collection i London.

Aktuell: Camping-kvinner for Stavanger 2008.

Hva er det som inspirerer Norheim til å lage kunst?

– Jeg har et åpent sinn og omsetter lett det jeg ser og opplever. Kanskje ha det næring til fantasien å vokse opp i India og Iran? Men jeg må jobbe figurativt. Jeg fant fort ut at det abstrakte ikke var noe for meg.

I prosjektbeskrivelsen til Camping-kvinner sier Norheim at hun alltid har vært opptatt av kunst som har en vilje til å kommunisere og være deråpner.

Hun sier også at campingvognen minner om trange rom med et tett familieliv. Hyggen eller det eksplosive i dette, bringer fram mange assosiasjoner. Kvinnen og de hemmelighetene hun gemmer eller åpner for, gir også rom for mange tanker, påpeker hun.

DET ER blitt merkt. Marit Bente Norheim stresser med å rekke et foreldremåle på skolen.

– Sa jeg at pappa Palmer er fra Bryne? Han jobbet i Norad, og var stasjonert noen år i India og Irak da jeg var liten, sier hun, og legger til at moren Meta fra

Wrådal er maler. Hennes to søstre, Turid Ulida og Gita Norheim er også velkjente billedkunstnere.

Norheim traff Claus Ørntoft på et steinsymposium i Grønland. Hun hadde bodd 11 år i London da hun og sin danske kunstnerkollega flyttet fra storbyen til en nedlagt gård og øde sted på nord-Jylland. Norheim synes likevel det er perfekt å bo i Bjergby.

Men kunstnerne har bedre kår i Norge.

– Flere stipender, flere utsmkningsoppdrag, bedre støtteordninger. Bare Nederland kan sammenlignes med Norge når det gjelder vilkår for kunstnere, sier hun.

SELV OM Marit Benthe Norheim har hatt en imponerende karriere, er hun likevel ikke i tvil om at Camping-kvinnene er hennes største prosjekt til nå. Men hvordan kom hun på en så spro ide?

Stavanger 2008-direktør Mary Miller har litt av skylden.

– Vi var innesnødd på et slott i Wick i Skottland i

2000. Her startet tankeprosessen som etter noen tid resulterte i denne ideen, sier hun.

Og Norheim har alltid vært fascinert av campingvogner.

– Da jeg var liten og reiste på ferie, overnattet vi i telt. En campingvogn var noe uoppnåelig. Senere i livet har jeg faktisk anskaffet meg min egen lille campingvogn, men ikke brukt den så flittig, sier hun.

Mary Miller hadde ikke glemt oppholdet i Wick, og sommeren 2005 ringte hun og spurte om Norheim ville bidra til Stavanger 2008.

Norheims fire skulpturer framstiller sterke kvinner med ulike krefter. Snart er hun også i gang med det femte, «Sirene».

– Jeg må ha med henne, den lakkende, livsbejærende kvinnen, smiler hun.

I Odysseen av Homer er sirenene vesener i fugleham med vakre kvinnehoder. Med sin sang lokket de sjøfarende til de farlige skjærene der de oppholdt seg, og trakk skipene deres ned i dypet.

dan.lagesen@aftenbladet.no

7 meter høye «Fruen fra havet» i Sæby er inspirert av Henrik Ibsen.

Den makedonske assistenten Elvir Drndar preparerer «Camping-Mama».